

به نام خدا

طرح پایش ملی بهبود محیط کسب و کار ایران - تابستان ۱۴۰۴

دوره سی و ششم

گزارش وضعیت محیط کسب و کار استان و جایگاه آن در کشور

مرکز پژوهش و آمار اتاق بازرگانی هرمزگان

بر اساس نتایج حاصل از پایش ملی محیط کسب و کار ایران در تابستان ۱۴۰۴، عدد شاخص ملی محیط کسب و کار ۶۰۰۹ (نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است) محاسبه شده که نامساعدتر از وضعیت این شاخص در ارزیابی فصل بهار (با میانگین ۵۹۵) است.

نتایج پایش ملی محیط کسب و کار ایران در تابستان ۱۴۰۴ که به همت مرکز پژوهش‌های اتاق ایران با مشارکت بیش از ۳۰۰۰ فعال اقتصادی انجام شده است، از نامساعدتر شدن محیط کسب و کار و رسیدن عدد شاخص ملی به ۶۰۰۹ حکایت دارد.

بر اساس نتایج این پایش به ترتیب ۵ مؤلفه ۱- غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات ۲- دشواری تأمین مالی از بانک‌ها، ۳- بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار، ۴- محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و...) و ۵- رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات را نامناسب‌ترین مؤلفه‌های محیط کسب و کار کشور نسبت به سایر مؤلفه‌ها ارزیابی کرده‌اند.

بر اساس یافته‌های این طرح در تابستان ۱۴۰۴ استان‌های **خراسان رضوی، اصفهان و البرز** به ترتیب دارای مساعدترین وضعیت محیط کسب و کار نسبت به سایر استان‌ها ارزیابی شده‌اند.

بر اساس یافته‌های طرح، میانگین ظرفیت فعالیت (واقعی) بنگاه‌های اقتصادی شرکت‌کننده در فصل تابستان ۱۴۰۴ معادل ۳۸.۷۷ درصد بوده است که نسبت به بهار ۱۴۰۴ (۴۰.۰۹ درصد) کاهش ۱.۳۲ درصدی داشته است.

همچنین بر اساس نتایج این پایش در تابستان ۱۴۰۴، وضعیت محیط کسب و کار در بخش کشاورزی (۶.۱۶) در مقایسه با بخش‌های صنعت (۶.۰۳) و خدمات (۵.۹۷) نامناسب‌تر ارزیابی شده است.

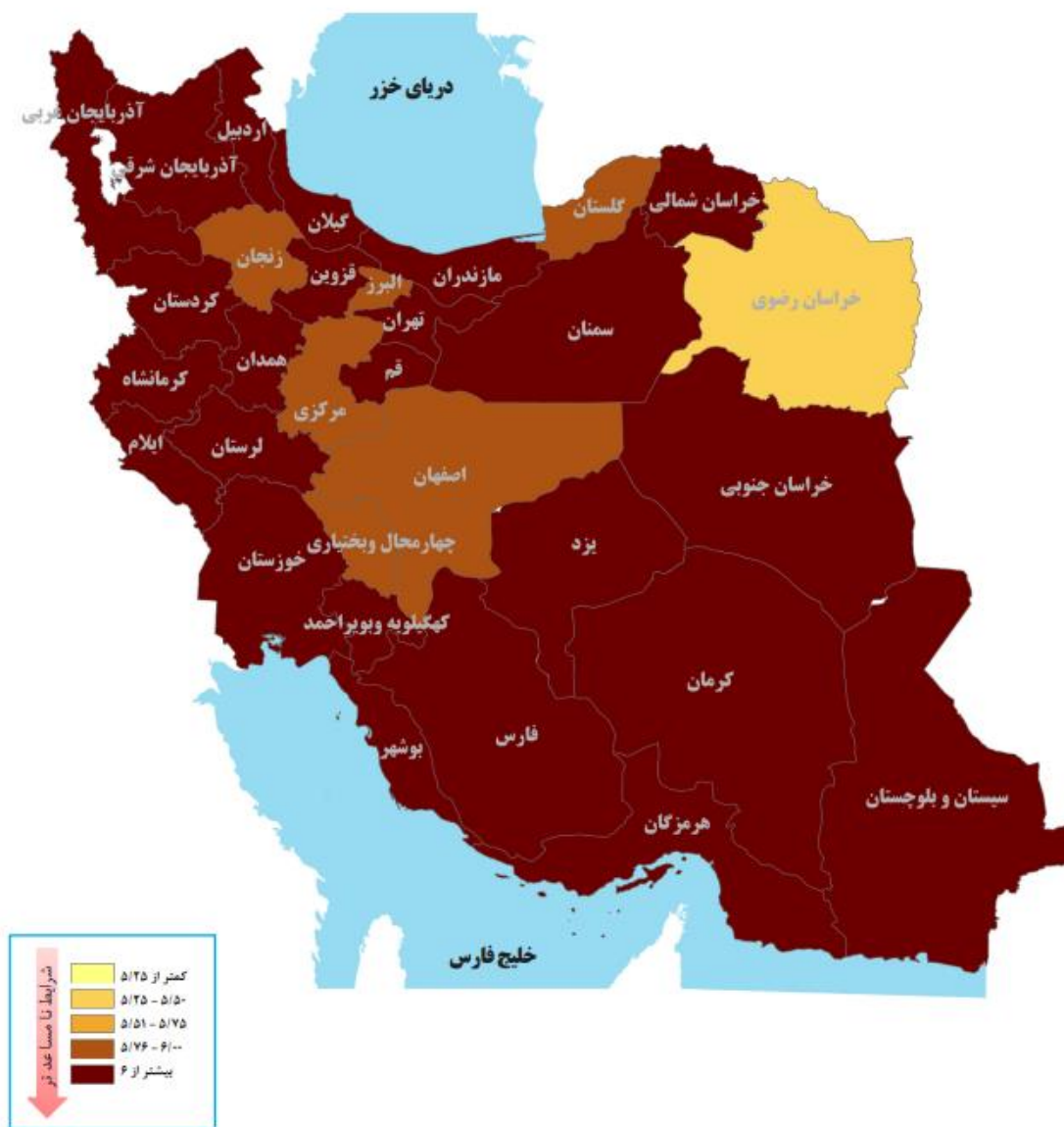
در بین رشته فعالیت‌های اقتصادی برحسب طبقه‌بندی استاندارد ISIC.rev۴، رشته فعالیت‌های به ترتیب: ۱- آموزش، ۲- خدمات مربوط به تأمین جا و غذا و ۳- آب‌رسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه دارای بهترین وضعیت محیط کسب و کار و رشته فعالیت‌های ۱- املاک و مستغلات ۲- استخراج معدن و ۳- ساختمان، بدترین وضعیت محیط کسب و کار را در مقایسه با سایر رشته فعالیت‌های اقتصادی در کشور داشته‌اند.

بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین، شاخص ملی محیط کسب و کار ایران در تابستان ۱۴۰۴، عدد ۶.۲۸ (عدد ۱۰ بدترین ارزیابی است) به دست آمده است که نامناسب‌تر از وضعیت این شاخص در ارزیابی فصل گذشته (بهار ۱۴۰۴ با میانگین ۶.۱۳) است.

میانگین ارزیابی محیط اقتصادی عدد ۶.۸ است که در ارزیابی فصل گذشته عدد ۶.۶۴ حاصل شده بود و میانگین ارزیابی محیط نهادهای عدد ۵.۸۶ است که در فصل گذشته عدد ۵.۷۲ ارزیابی شده بود.

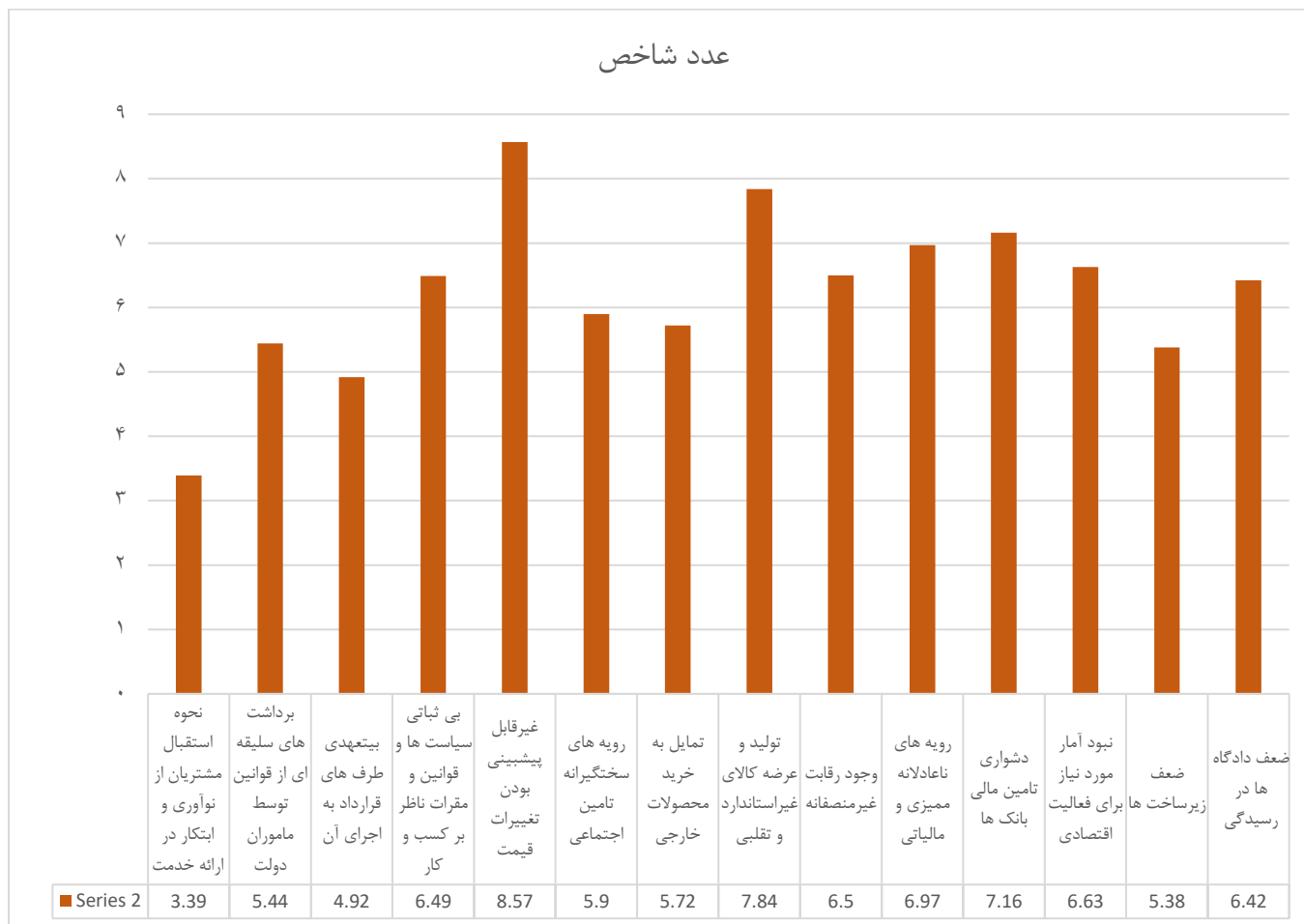
بر این اساس، محیط قانونی و حقوقی با عدد ۵.۶۴ و محیط مالی با عدد ۸.۲۸ به ترتیب مساعدترین و نامساعدترین محیط‌ها بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین بوده‌اند. لازم به ذکر است که شاخص شین به دلیل در نظر گرفتن وزن عوامل مختلف در محاسبه، از دقت بیشتری نسبت به شاخص کل کشور برخوردار است.

جایگاه استان هرمزگان

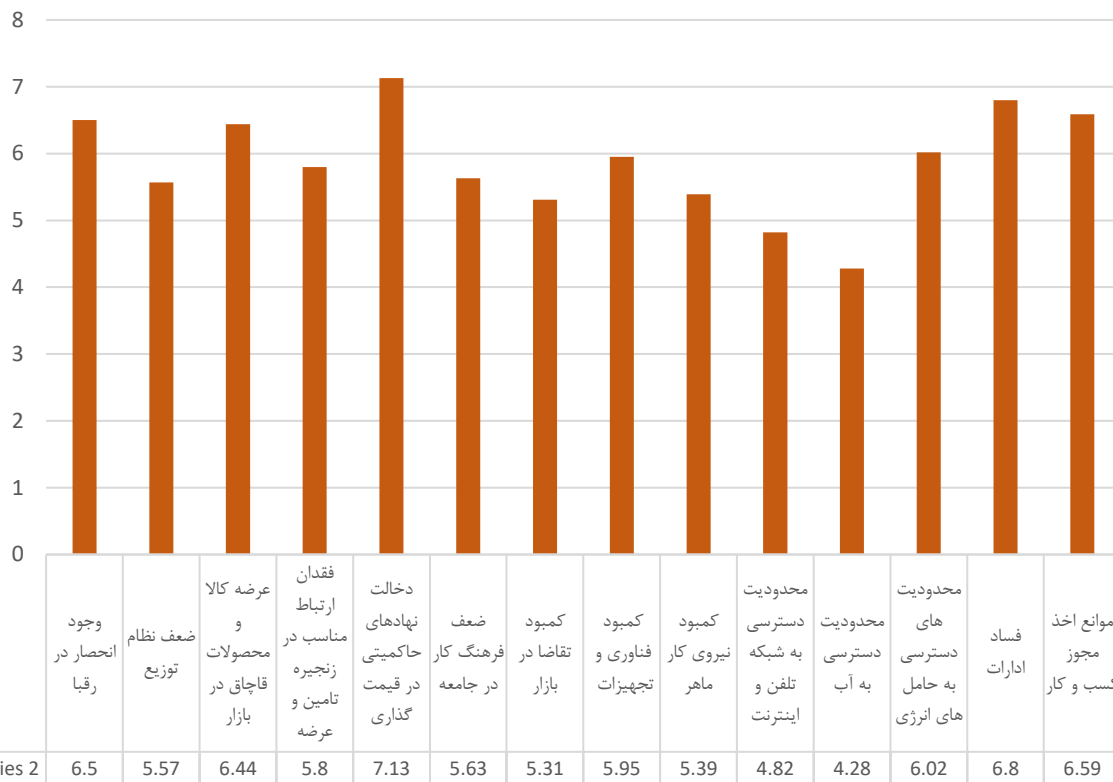

در این فصل نرخ مشارکت فعالان اقتصادی استان هرمزگان ۶۱ درصد بود و شاخص محیط کسب و کار استان نیز عدد ۶۰.۲۱ را نشان می‌دهد. که به نسبت فصل گذشته ۱۰.۴ درصد مساعدتر ولی نسبت به سال گذشته ۱.۷۸ درصد نامساعدتر شده است.

شاخص‌های محیط کسب و کار به تفکیک مولفه‌های پیمایشی در استان به شرح زیر می باشد:

عدد شاخص

روند شاخص محیط کسب و کار استان هرمزگان

مهم ترین موانع کسب و کار بیان شده توسط فعالان اقتصادی به تفکیک بخش های عمده اقتصادی

مجموعه	الویت		۱	۲	۳	۴	۵
	بهار ۱۴۰۴	تابستان ۱۴۰۴					
کل	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار
	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و...)	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
کشاورزی	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت‌ها در بازار	وجود رقابت غیرمنصفانه شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا شبه‌دولتی در بازار
	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت‌ها در بازار	برداشت‌های سلیقه‌ای از قوانین و مقررات توسط مأموران محیط زیست، شهرداری، گمرک، بهداشت و ...
صنعت	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	اداره‌های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و...)	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
خدمات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار
	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	دشواری تأمین مالی از بانک‌ها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات	وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبا در بازار

اولویت اول هر سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات، اولویت دوم هر سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات دشواری تأمین مالی از بانک‌ها و اولویت سوم در هر سه بخش بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار به عنوان مهمترین مشکلات کسب و کار توسط فعالان اقتصادی بیان شده است.

موانع کسب و کارهای زیرمجموعه اتاق‌های سه گانه:

مجموعه	اولویت				
	۱	۲	۳	۴	۵
کل	بهار ۱۴۰۴	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
	تابستان ۱۴۰۴	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و...)
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران	بهار ۱۴۰۴	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
	تابستان ۱۴۰۴	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و...)
اتاق تعاون ایران	بهار ۱۴۰۴	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	رویه‌های سختگیرانه اداره‌های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی
	تابستان ۱۴۰۴	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت‌ها در بازار
اتاق اصناف ایران	بهار ۱۴۰۴	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
	تابستان ۱۴۰۴	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه‌های اجرایی

اولویت اول در هر سه اتاق، غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییر قیمت مواد اولیه و محصولات عنوان شده است. اولویت دوم در هر سه اتاق، دشواری تأمین مالی از بانک‌ها عنوان شده است. اولویت سوم در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون ایران بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب و کار و در اتاق اصناف ایران تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیر استاندارد و تقلبی در بازار عنوان شده است.

برخی اقدامات انجام شده اتاق ها به منظور رفع موانع کسب و کار تابستان ۱۴۰۴

- ❖ رفع برخی موانع تعرفه‌های با کشور ترکیه از طریق اجرایی شدن توافق تجارت ترجیحی D ۸ با ترکیه.
- ❖ پیگیری و ارائه پاسخ به استعلامات مربوط به گواهی مبدأ کالاهای صادراتی جمهوری اسلامی ایران از سوی گمرک ترکیه، با هدف تسهیل روند ترخیص کالا، تأیید اصالت مدارک و صیانت از منافع صادرکنندگان ایرانی.
- ❖ لغو محدودیت ویرایش کد تعرفه ثبت سفارش پس از تخصیص ارز تا ۱۵ مرداد.
- ❖ تصویب و ابلاغ شیوه‌نامه فنی و اجرایی صدور بسته‌های رسامیه‌گذاری بدون نام، موضوع ماده ۲۷ قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها.
- ❖ اصلاح تعرفه برق شرکت‌های آب‌شیرین‌کن.
- ❖ اصلاح ماده ۳۰ آیین‌نامه داخلی هیأت دولت با هدف تسهیل و یکپارچه‌سازی انتشار مصوبات.